

Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№3(21)

2024

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 3(21) 2024

Київ – 2024

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 3(21) 2024

Kyiv – 2024

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 3(21) 2024. С. 1226.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.03.2024, № 4/3-24).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної сілдької інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Scopus (IS), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Дачій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балабасова (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Герасименко Юлія Сергіївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Біла Церква, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Закієв Іслам Муса-Огли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ігнатович Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Кавиліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматичної, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карусевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково– дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Коштар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталія Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушєва Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколасв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)

- Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна —асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Соцілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочка Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлачова Юлія Євгеніївна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Беззубко Б.І., Положенцев Д.В., Акопов С.Е. <i>НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БІЗНЕСУ</i>	17
Бержанір І.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА</i>	29
Вареник І.В., Осадча Н.М. <i>ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАЦІОНАЛЬНОГО РАХІВНИЦТВА СФЕРИ СУЧАСНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ КРАЇНИ</i>	37
Демчук О.І., Слав`юк Р.А., Русин-Гриник Р.Р. <i>ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ РАЦІОНАЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ АГРОПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ</i>	47
Димченко О.В., Рудаченко О.О., Тараруєв Ю.О. <i>ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТРАМВАЙНИХ КОЛІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СУБ'ЄКТИ ПІДПРИЄМНИЦТВА</i>	60
Діденко Є.О. <i>СУЧАСНИЙ ЗМІСТ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ</i>	77
Онофрійчук А.П. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНА СХЕМА СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННО- ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ</i>	86
Проць Р.Р. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ НА СУЧАСНОМУ СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВИКЛИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ</i>	100
Ярмус С.С. <i>ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	108

СЕРІЯ «Державне управління»

Kalashnikova Kh.I., Haiduchenko S.O. <i>INFORMATION AND COMMUNICATION MECHANISMS FOR BUILDING THE IMAGE OF PUBLIC LEADERS</i>	121
Бельська Т.В., Ялмаз Алтіндаг <i>ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО ЛІДЕРСТВА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ</i>	131
Біннатов О.Н. <i>ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА УКРАЇНУ</i>	145
Бобось О.Л. <i>АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ</i>	156
Богущий С.В. <i>ПРОЕКТНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЛЕГІТИМАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ</i>	166
Бондар В.Т., Ціпоренко С.Ю. <i>ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ КЕРІВНИХ КАДРІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ</i>	178
Волкова Н.В., Ліснєвська Ю.О., Нестайко І.М., Правоторова О., Кравчук О.В. <i>ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ КЕРІВНИКА У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ</i>	187
Гаєвський С.Б. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНОГО КУРСУ ЄС В УКРАЇНІ</i>	202
Головчак М.І. <i>КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ: АДАПТАЦІЯ СВІТОВИХ ПРАКТИК</i>	212
Грабар Е.В., Антонюк В.В. <i>ВЗАЄМОДІЯ ВЛАДИ З ОРГАНІЗАЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	223

Гуськов Б.В. <i>ДОВІРА ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	233
Гуцман С.В., Мартинюк Г.Ф., Стеліга О.Г. <i>ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ КАРАНТИННОГО ВИДУ АМБРОЗІЇ ПОЛОНИСТОЇ НА РІВНЕНЩИНІ</i>	247
Дзюрах Ю.М., Самборак М.С. <i>РОЗВИТОК ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ВІДБУДОВІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ</i>	258
Драпогуз М.А. <i>ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ ФУНКЦІЇ МОНІТОРИНГУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ</i>	273
Кондратенко Н.О. <i>ПРОБЛЕМИ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЛІДЕРСТВА В ДЕМОКРАТИЧНОМУ ВРЯДУВАННІ</i>	285
Кришній П.І. <i>ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМУВАНЬ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В ОПЕРАЦІЇ “НЕПОХИТНА СВОБОДА”</i>	295
Криштанович М.Ф. <i>СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ</i>	304
Кузьменко С.М. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ</i>	313
Лапичак Н.І. <i>ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТАНДАРТИЗАЦІЇ Й СЕРТИФІКАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ: ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ</i>	325
Ломака О.О. <i>НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ</i>	333
Менська О.А. <i>АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ (оглядовий матеріал на основі дослідження законопроектної роботи по удосконаленню законодавства України у сфері охорони й захисту культурної спадщини)</i>	346

Панова Т.В. <i>ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ДЕРЖАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ</i>	361
Петришин О.А. <i>РОЛЬ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ</i>	373
Подольчак Н.Ю., Стеців І.С. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ У ЧАСТИНІ ДОСТУПНОСТІ ПІЛЬГОВОГО ПРОДОВОЛЬСТВА</i>	385
Решота О.А., Шевчук Ю.А. <i>ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ</i>	397
Споришев К.О. <i>РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ КАДРОВИХ РЕСУРСІВ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</i>	410
Статівка Н.В. <i>НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КРАУДСОРСИНГУ У ПУБЛІЧНІЙ ВЛАДІ УКРАЇНИ</i>	422
Тараненко А.А. <i>МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ</i>	434
Телень В.Ю. <i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ</i>	445
Хардель Р.З., Таран В.І., Холін В.М., Лячин С.В. <i>МОЖЛИВОСТІ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ МОБІЛІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ</i>	462
Шевченко Н.О. <i>ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ УДОСКОНАЛЕННЯМ СИСТЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ</i>	475

СЕРІЯ «Право»

Амеліна А.С., Волошина С.О. <i>ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: НОВІ ПІДХОДИ ТА ВИКЛИКИ</i>	485
Берч В.В. <i>КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	502
Ваганова І.М. <i>ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ІЗ ДЕЛІКТІВ У РИМСЬКОМУ ПРАВІ</i>	510
Воліков Т.А. <i>ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ</i>	522
Воронятніков О.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД</i>	537
Герасимов Т.Ю., Герасимова О.С. <i>МЕДІАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ТРАДИЦІЇ ТА НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ</i>	547
Гомонай В.В. <i>МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У НАТО: РЕЦЕПТИВНІ КЕЙСИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	561
Гриценко В.Є. <i>ОГЛЯД ДЕЯКИХ ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	570
Гусаров К.В. <i>СТОРОНИ ТА ТРЕТІ ОСОБИ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЮ ВІЙНОЮ</i>	583
Гученко К.В. <i>ПІДСТАВИ ТА ВИДИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ ДЕЗЕРТИРСТВО</i>	593
Деменко О.Є. <i>СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПОДАТКОВІ СПОРИ ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ</i>	607

Довгань В.М. <i>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМНИХ ПРОЕКТІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ТА МЕХАНІЗМИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ</i>	616
Драган О.В. <i>НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРА- ТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ: СУДОВА ПРАКТИКА</i>	626
Казанчук І.Д., Масленникова С.А. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ</i>	636
Красицька Л.В. <i>МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ЯК КАТЕГОРІЯ ПРИВАТНОГО ПРАВА</i>	647
Ланкевич А.З. <i>ПОНЯТТЯ ЯВНО ЗЛОЧИННОГО НАКАЗУ В КОНСТИТУЦІЙНІЙ ПАРАДИГМІ</i>	660
Лесько Н.В. <i>ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПРИВАТНОЇ ДЕТЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ</i>	675
Мишковська Р.О. <i>РОЗВИТОК СТАРТАП-ЕКОСИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ПРИКЛАД КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ</i>	688
Мосьондз С.О. <i>УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВІВ В УКРАЇНІ</i>	702
Оніщик Ю.В., Коваль О.М. <i>ФОРМИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ</i>	715
Павловська Н.В. <i>ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ХХ-ХХІ СТ.</i>	725
Петков С.В., Губарєв С.В. <i>КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВІВ</i>	735
Позняков С.П., Маньгора Т.В. <i>СВІТОВІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ ТА УГОДИ</i>	748

Римшин Т.А. <i>НЕЗАКОННЕ СКОРОЧЕННЯ МЕРЕЖІ ДЕРЖАВНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	761
Рогова О.Г. <i>ДИСКУСІЙНІ ПРОБЛЕМИ ЛЕГІТИМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ</i>	777
Сидоренко В.В., Дем'янчук Ю.В., Добренька Н.В. <i>ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕТОДУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ</i>	789
Соколенко О.Л. <i>ПРИНЦИПИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТОВАРІВ, ЯКІ ПЕРЕМІЩУЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ</i>	804
Стрельбіцька Л.Я., Стець О.М., Палюх А.Я. <i>ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СУДІВ: РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВОСУДДЯ ТА РОЗВ'ЯЗАННІ СПОРІВ</i>	817
Тихомиров Д.О., Білянська Н.В., Пилипенко С.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ МАЛОЛІТНЬОЇ ДИТИНИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ</i>	835
Шепель Т.П. <i>ПОБУДОВА СИСТЕМИ СУДОВИХ ОРГАНІВ З ВИРІШЕННЯ КОМЕРЦІЙНИХ СПОРІВ У ТОТАЛІТАРНИХ ДЕРЖАВАХ</i>	847

СЕРІЯ «Педагогіка»

Гончаренко О.М., Хищенко О.О., Великдан Ю.В. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНФОРМАТИКИ (АДАПТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ)</i>	857
Гродзь Н.М. <i>ПОЄДНАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ Й ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ: ПРОБЛЕМИ Й НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ</i>	870
Іванов Є.А., Кравців С.С., Андрейчук Ю.М., Войтків П.С., Кричевська Д.А., Рожко І.М. <i>АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ТОПОГРАФО-КАРТОГРАФІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ-ГЕОГРАФІВ</i>	879

Канішевська Л.В. <i>МЕТОДИКА ДІАГНОСТУВАННЯ ВИХОВАНOSTІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ У СТАРШОКЛАСНИКІВ</i>	893
Костенко Д.В. <i>ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ УКРАЇНЦІВ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЕНОЦИДНИХ ПРАКТИК, ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ: РЕКОНСТРУКЦІ ТА СУЧАСНІ КОРЕЛЯЦІЇ</i>	901
Костів Л.Я., Буряник О.О., Шубер П.М., Карабінюк М.М. <i>ЛАНДШАФТНО-ЕДУКАЦІЙНА СТЕЖКА «ОКОЛИЦІ БУКОВЕЛЯ»</i>	917
Матвієнко О.В., Довбня С.О., Шевченко Г.М. <i>«SANDPLAY»- ПІСОЧНА ГРА – ПОТУЖНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	933
Махомета Т.М., Тягай І.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ І ІНФОРМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ»</i>	947
Поліщук Т.В. <i>ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ СЕРЕДОВИЩ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ “МАТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ”</i>	954
Склярська О.І. <i>ВИВЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНИ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ: ЗМІСТОВИЙ ТА ДІЯЛЬНІСНИЙ АСПЕКТ</i>	966
Томіч Л.М., Зеленюк О.В. <i>ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН У РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ ТРЕНЕРІВ З ФУТБОЛУ</i>	976
Трофаїла Н.Д. <i>КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	985
Фуркало В.С. <i>СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЄЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	994
Чернова Г.В. <i>ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	1005

Шаповал Л.В. 1020
ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЗМІСТУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ

Шевель Б.О. 1033
ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СЕРІЯ «Історія та археологія»

Kizlova A.A. 1043
CELEBRATIONS ON THE OCCASION OF THE TRANSFER OF THE RELICS OF VOLYN SAINTS FROM KYIV TO THEIR HOMELAND IN «VOLYN EPARCHIAL HERALD»

Klish A.B. 1059
PEACE BUILDING INITIATIVES IN UKRAINE AND COMPETENCE OF THE UN GENERAL ASSEMBLY: ASPECTS OF INFLUENCE AND IMPORTANCE FOR ENSURING WORLD ORDER

Білан С.О., Любовець О.М., Кравченко Н.Б. 1072
ВИСВІТЛЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ 1987 р. В МІСТІ КИЄВІ НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТИ «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ»

Виздрік В.С., Мельник О.М. 1087
ІСТОРІЯ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕКСПОЗИЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ УКРАЇНИ

Гриняк В.А. 1098
ДЕПОРТАЦІЯ ЛЕМКІВ В ПАМ'ЯТІ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ УКРАЇНЦІВ МОНАСТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кузнець Т.В., Лісовська О.В. 1112
НАЦІОНАЛЬНЕ ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО У ПОВІТОВОМУ МІСТІ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Куценко С.Ю. 1128
ІСТОРІЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІЛЬСЬКОГО ГОРОДИЩА: МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ

Марченко О.М. <i>ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕФОРМ В АВСТРІЙСЬКІЙ ТА РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЯХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТ.</i>	1141
Орнст А.А. <i>РОЛЬ НІМЕЦЬКИХ ДІЯЧІВ – РОЗЕНБЕРГА, КОХА ТА ГІТЛЕРА В СТВОРЕННІ ПЛАНУ ОСТ</i>	1155
Петренко І.М. <i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОВСЯКДЕННЯ КРАЄЗНАВЦІВ ПОЛТАВЩИНИ НАПРИКІНЦІ XX СТ. – НА ПОЧАТКУ XXI СТ. (на матеріалах епістолярної спадщини)</i>	1169
Прокопчук В.С., Гриценко А.П. <i>МИСТЕЦТВО ВІДБИТКУ: РАДЯНСЬКА ПРОПАГАНДА В ЕПОХУ ЗАСТОЮ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ТВОРЧОСТІ</i>	1179
Радіонова Л.О., Козирєва Н.В. <i>МІСТО В ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКОМУ КОНТЕКСТІ</i>	1192
Чернікова І.В., Аксьонова Н.В., Тимошик М.М. <i>ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ У XXI СТОЛІТТІ</i>	1205

Шановні колеги!

Вітаю Вас із виходом чергового номеру журналу категорії Б “Актуальні питання у сучасній науці”.

Журнал представлений цікавими і змістовними статтями учених і експертів, серед яких: аналіз сучасних практик країн високого рівня розвитку у системі професійної підготовки персоналу прикордонної служби за стандартами НАТО; формування оперативно-службової діяльності прикордонного загону в умовах виникнення терористичних загроз; модернізація соціальних фундаментальних структур суспільства України; укладання та використання електронного підручника з іноземної мови та ін.

Впевнена, що наше плідне співробітництво має прекрасні наукові перспективи.

Бажаю творчих успіхів та нових наукових здобутків!

З повагою,

**директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
кандидат наук з державного управління, доцент,
Лауреат премії Президента України для молодих вчених,
Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим** **Ірина Жукова**

УДК 347.77

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-3\(21\)-748-760](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-3(21)-748-760)

Позняков Спартак Петрович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права, Вінницький Національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, <https://orcid.org/0000-0003-3861-3710>

Маньгора Таміла Василівна кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Вінницький Національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, тел.: (097) 439-82-32, <https://orcid.org/0000-0002-7010-8768>

СВІТОВІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ ТА УГОДИ

Анотація. У статті здійснено аналіз основних міжнародних нормативних документів, що регулюють захист права інтелектуальної власності на міжнародному рівні. Наголошено на тому, що захист інтелектуальної власності у сучасному світі є важливим завданням як на державному, так і на світовому рівні, оскільки безпосередньо впливає на економічний та культурний прогрес суспільства. Результати інтелектуальної діяльності у різних сферах, таких як економіка, література, мистецтво, наука, техніка, є основою для повноцінного розвитку як окремої особистості, так і всього суспільства.

Проаналізовано основні міжнародні документи, що яких доєдналася Україна. Зазначено, що міжнародний захист інтелектуальної власності регулюється нормативними документами міжнародних організацій, зокрема Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світовою організацією торгівлі (СОТ). Ці організації активно співпрацюють, дотримуючись спеціальної Угоди ВОІВ-СОТ, яка вступила в силу 1 січня 1996 року. Основу правового захисту інтелектуальної власності становлять міжнародні договори та угоди, створені зазначеними організаціями. Сучасне міжнародне законодавство у галузі інтелектуальної власності включає більше тридцяти міжнародних договорів, які були впроваджені в національне законодавство різних країн. Ці договори відзначаються високим рівнем уніфікації, аналогічно до міжнародних стандартів у сферах міжнародної купівлі-продажу та міжнародного комерційного арбітражу.

Акцентовано увагу на тому, що основною метою цих документів є створення сприятливих умов для захисту результатів творчої діяльності на територіях різних країн. Завдяки міжнародному законодавству з інтелектуальної власності можна забезпечити захист прав творчих осіб за межами їхніх держав.

Здійснено аналіз основних положень Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), що є одним з найважливіших документів у сфері захисту інтелектуальної власності. Зазначено, що угода TRIPS містить стандарти, що були затверджені країнами-учасницями СОТ як мінімальні вимоги до правового захисту інтелектуальної власності.

Також здійснено огляд судової практики у зазначеній сфері, а саме стандартів Суду Європейського Співтовариства та цивільного судочинства Сполучених Штатів Америки.

Зроблено висновок про те, що Україні необхідно вдосконалювати своє законодавство у сфері захисту інтелектуальної власності, оскільки міжнародні стандарти зазнають якісних змін. При цьому слід враховувати особливості національної правової системи. Однак існує низка проблем, актуальна для усього світового співтовариства, які необхідно вирішувати спільно. З огляду на зростання значення інновацій, цифрових технологій та стрімкий розвиток глобального інформаційного простору, проблема захисту інтелектуальної власності набуває особливої актуальності. Крім того, незважаючи на наявність міжнародних стандартів, захист інтелектуальної власності залишається територіально обмеженим.

Ключові слова. Інтелектуальна власність, правовий захист, міжнародний договір, угода.

Pozniakov Spartak Petrovich Doctor of Law, Associate Professor, Professor of the Department of Law, Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia), 3 Pirogova St., Vinnytsia, 21037, <https://orcid.org/0000-0003-3861-3710>

Manhora Tfmila Vasylivna Candidate of Law Sciences Associate Professor of Law, Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia), 3 Pirogova St., Vinnytsia, 21037, tel.: (097) 439-82-32, <https://orcid.org/0000-0002-7010-8768>

GLOBAL STANDARDS IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL PROPERTY: INTERNATIONAL TREATIES AND AGREEMENTS

Abstract. The article analyzes the main international regulatory documents regulating the protection of intellectual property rights at the international level. It is emphasized that the protection of intellectual property in the modern world is an important task both at the state and global level, as it directly affects the economic and cultural progress of society. The results of intellectual activity in various fields, such as economy, literature, art, science, technology, are the basis for the full development of both an individual and the entire society.

The main international documents to which Ukraine joined were analyzed. It is noted that the international protection of intellectual property is regulated by normative documents of international organizations, in particular the World Intellectual Property Organization (WIPO) and the World Trade Organization (WTO). These organizations actively cooperate, adhering to the special WIPO-WTO Agreement, which entered into force on January 1, 1996. The basis of legal protection of intellectual property is international treaties and agreements created by the mentioned organizations. Modern international legislation in the field of intellectual property includes more than thirty international treaties that have been incorporated into the national legislation of various countries. These agreements are marked by a high level of unification, similar to international standards in the fields of international sales and international commercial arbitration.

Attention is focused on the fact that the main purpose of these documents is to create favorable conditions for the protection of the results of creative activity in the territories of different countries. Thanks to international legislation on intellectual property, it is possible to ensure the protection of the rights of creative persons outside their countries.

An analysis of the main provisions of the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS), which is one of the most important documents in the field of intellectual property protection, was carried out. It is noted that the TRIPS agreement contains standards that were approved by WTO member countries as minimum requirements for the legal protection of intellectual property.

A review of judicial practice in the specified area, namely the standards of the Court of the European Community and the civil procedure of the United States of America, was also carried out.

It was concluded that Ukraine needs to improve its legislation in the field of intellectual property protection, as international standards are undergoing qualitative changes. At the same time, the peculiarities of the national legal system should be taken into account. However, there are a number of problems relevant to the entire world community that must be solved together. In view of the growing importance of innovations, digital technologies and the rapid development of the global information space, the problem of intellectual property protection is becoming especially urgent. In addition, despite the presence of international standards, the protection of intellectual property remains territorially limited.

Keywords. Intellectual property, legal protection, international agreement, agreement.

Постановка проблеми. Міжнародне регулювання інтелектуальної власності є необхідним механізмом створення сприятливого середовища розвитку усіх сфер функціонування сучасного суспільства. Становлення та

розвиток міжнародного законодавства, що регулює сферу інтелектуальної власності зумовлене насамперед, вимогами сьогодення, широким впровадженням цифрових технологій та швидким розвитком інформаційного суспільства.

Сьогодні право інтелектуальної власності є важливим предметом економічного, науково-технічного і культурного обміну між державами. Кожна держава має свої механізми захисту інтелектуальної власності права, що може впливати на необхідність адаптації національного законодавства до конкретних потреб і умов держави-партнера. Для подолання цієї неузгодженості встановлюється міжнародна система нормативно-правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних зі створенням і використанням результатів інтелектуальної діяльності. Ця система взаємодіє з національними системами охорони інтелектуальної власності, забезпечуючи захист прав творчих осіб за межами їхніх держав.

Україна стала учасницею багатьох міжнародних договорів у цій сфері, які були впроваджені в національне законодавство. Однак міжнародні стандарти у сфері інтелектуальної власності постійно вдосконалюються, тому вітчизняне законодавство потребує відповідного оновлення. Для цього необхідно вивчати досвід

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми регулювання інтелектуальної власності у міжнародному праві досліджувалися вітчизняними фахівцями, такими як О. Басай О., І. Безклубий, М. Богуславський, Н. Бочарова, Ю. Бошицький, Ю. Капіца, І. Коваль, О. Кулінич, С. Кравець, М. Михаський, М. Потоцький, З. Ромовська, Р. Стефанчук, Є. Харитонов, Р. Шишка, О. Штефан, С. Яворська та ін. Важливість вивчення міжнародних стандартів у сфері інтелектуальної власності, імплементації їх у національну правову систему зумовлюють необхідність подальшого дослідження зазначеної сфери.

Метою статті є аналіз міжнародних стандартів захисту права інтелектуальної власності на сучасному етапі та вироблення пропозицій щодо удосконалення правового захисту інтелектуальної власності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Міжнародне законодавство у сфері інтелектуальної власності базується на спільних стандартах, які дозволяють забезпечити захист прав інтелектуальної власності в міжнародному контексті, сприяючи міжнародному обміну знаннями і технологіями. У світовій практиці, так само як і в Україні, використання та управління складними об'єктами права інтелектуальної власності визначається відповідними нормативними документами.

Найважливішими нормативними документами, що регулюють сферу інтелектуальної власності, є міжнародні договори і угоди, які містять

положення як щодо захисту, так і щодо управління та використання результатів інтелектуальної власності.

На сучасному етапі на міжнародному рівні захист права інтелектуальної власності регулюють нормативні акти міжнародних організацій, насамперед Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світової організації торгівлі (СОТ). Ці організації активно співпрацюють на основі спеціальної Угоди між ВОІВ і СОТ, яка була підписана 1 січня 1996 року. Вони ведуть спільну діяльність у сфері захисту інтелектуальної власності та надають правову допомогу країнам, що розвиваються [9].

Організація Об'єднаних Націй (ООН) та її система міжнародних організацій відіграють важливу роль у сфері захисту права інтелектуальної власності. Важливим документом є ГАТТ (Генеральна угода про тарифи і торгівлю), міжнародний багатосторонній договір, що встановлює принципи та правила міжнародної торгівлі. Також до системи ГАТТ/СОТ включають і Угоду з торгових аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS). Серед інших організацій - ПРООН (Програма розвитку ООН), ЮНІКТАД (Конференція ООН із питань торгівлі і розвитку), ЮНІДО (спеціалізована організація ООН з питань промислового розвитку).

Наразі чинними є тридцять міжнародних договорів, що стосуються інтелектуальної власності, і вони вже впроваджені в національне законодавство багатьох країн. Міжнародні угоди з інтелектуальної власності характеризуються високим ступенем уніфікації, що робить їх схожими на інститути міжнародної купівлі-продажу та міжнародного комерційного арбітражу. Головною метою цих документів є створення сприятливих умов для захисту результатів творчої діяльності на території різних країн.

Таким чином, міжнародна система нормативно-правового регулювання інтелектуальної власності є основним елементом у подоланні територіальної обмеженості прав на результати інтелектуальної діяльності. Ця система взаємодіє з національними системами захисту інтелектуальної власності, забезпечуючи права творчих осіб за межами їх держав [1, с. 151].

Україна також приєдналася до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Вона містить загальні принципи щодо використання та захисту об'єктів інтелектуальної власності. Відповідно до цього документа, для того, щоб автор літературних і художніх творів, які охороняються цією Конвенцією, розглядався як автор, важливо, щоб його ім'я було вказане на творі відповідним чином, навіть якщо це ім'я є псевдонімом. Ця засада використовується для визначення авторських прав у виданнях. Також наукові джерела правильно вказують на те, що «конвенційні принципи базуються на територіальному характері авторських правовідносин та ґрунтуються на національних законодавствах країн-учасниць міжнародної системи захисту авторських прав, включаючи законодавство України» [10, с. 85].

Дуже важливим документом є Всесвітня конвенція про авторське право, яка набула чинності 16 вересня 1955 року. Україна ратифікувала цю конвенцію постановою Верховної Ради від 23 грудня 1993 року.

Україна також приєдналася і до договору ВОІВ з питань авторського права Цей договір передбачає різні види охорони об'єктів авторського права, зокрема право на поширення, право на прокат та право на сповіщення для загального відома.

Міжнародна конвенція з охорони інтересів виконавців, виробників фонограм і органів мовлення, відома як Римська конвенція, спрямована на захист прав виконавців під час виконання творів, фонограм, а також прав виробників фонограм і органів мовлення. Прийняття Женевської конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм у 1971 році, стало важливим кроком захисту зазначених видів авторського права. Україна стала учасницею цієї конвенції у 1999 році [8, с. 150].

Серед усіх всіх міжнародних стандартів, які стосуються юридичного захисту інтелектуальної власності, особливо важливе місце належить Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), виконавча функція якої доручена СОТ. Угода TRIPS містить стандарти, що були затверджені країнами-учасницями СОТ як мінімальні вимоги до правового захисту інтелектуальної власності. Усі країни, що належать до СОТ, а також ті, що мають намір приєднатися до організації у майбутньому, мають дотримуватися цих стандартів [9].

Багато положень, що містяться в Угоді TRIPS, взаємодіють з вже існуючими міжнародними договорами, що стосуються юридичного захисту інтелектуальної власності. Наприклад, вимоги Бернської конвенції про захист літературних та художніх творів також включені до TRIPS та застосовуються до правового захисту авторських творів. Подібно до цього, положення Паризької конвенції про захист промислової власності щодо захисту винаходів та товарних знаків також відображені в Угоді TRIPS.

У контексті захисту прав інтелектуальної власності, Угода TRIPS вимагає, щоб країни-учасниці СОТ встановлювали рівні та справедливі процедури захисту, які не надмірно ускладнюють, і не обмежуються строками для вжиття заходів. З огляду на можливі наслідки порушень інтелектуальних прав, Угода TRIPS стверджує необхідність негайних заходів захисту, включаючи тимчасові чи попередні заходи, без попередження підозрюваної сторони. Процедури повинні гарантувати, що рішення будуть прийматися на підставі обґрунтованих доказів, підставлених обома сторонами, нейтральним суддею, який дотримується норм закону. Виключається використання таємних доказів і таємних правил [9].

Метою Угоди TRIPS є забезпечення прийняття справедливих рішень, що базуються на доказах, які підлягають перевірці та спростуванню сторонами.

Мінімальні процедури для захисту прав повинні забезпечувати можливість застосування ефективних заходів проти будь-яких порушень. Ці процедури також мають запобігати подальшим порушенням і давати судовим та адміністративним органам повноваження змушувати порушників компенсувати власникам прав інтелектуальної власності втрачені доходи, витрати на юридичні послуги та інші завдані збитки [9].

Серед інструментів захисту прав, які мають бути вжиті відповідно до Угоди TRIPS, належать: видання наказів (вимог) до сторін припинити порушення; конфіскація незаконно виготовлених товарів і засобів їх виробництва; усунення чи вилучення незаконно вироблених товарів з цивільного обігу. Країни-члени СОТ повинні створити умови для застосування цивільно-правових, кримінально-правових та адміністративних способів захисту прав інтелектуальної власності, а також вживання відповідних заходів на митному кордоні. Крім того, країни-члени повинні забезпечити можливість власникам прав інтелектуальної власності отримувати «задовільну компенсацію» за завдані їм збитки через порушення їхніх прав. Також вони мають забезпечити можливість оперативно реагувати на порушення, включаючи можливість вживання попереджувальних заходів, таких як арешт (конфіскація) незаконно виготовлених товарів чи засобів виробництва, які використовуються, головним чином, для виготовлення незаконних товарів.

Відповідно до Угоди TRIPS, всі рішення повинні прийматися неупередженими суддями на підставі представлених доказів. Забороняється використовувати секретні докази або допускати дискримінацію на підставі національності. Угода містить інші вимоги щодо захисту прав інтелектуальної власності, які будуть розглянуті нижче.

Варто відзначити, що Угода TRIPS не вимагає впровадження окремої системи захисту прав інтелектуальної власності, такої як судова система або система адміністративних органів. Однак вона настоює на тому, що незалежно від обраної системи, вона повинна відповідати мінімальним процедурним вимогам Угоди TRIPS щодо захисту та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності [9].

Країни мають можливість вибирати різні методи захисту прав інтелектуальної власності. Вибір визначається такими факторами, як рівень захисту приватної власності в країні, ефективність та передбачуваність судової та адміністративної систем, здатність правоохоронних органів розслідувати подібні випадки, а також здатність приватних осіб вживати попереджувальні заходи.

Інтереси розвинених держав у цьому контексті пояснюються кількістю і якістю захищених об'єктів інтелектуальної власності, що походять з цих країн. Ці держави мають значні інтелектуальні активи та технологічні розробки, які

вони хочуть захищати на міжнародному рівні. Досвід розвинених країн дійсно давав їм певну перевагу в процесі формування угоди TRIPS. Це стосувалося як технічних аспектів угоди, так і визначення її змісту. Опоненти, які представляли держави, що розвиваються, мали важкість у відстоюванні своїх інтересів через невідповідний досвід та ресурси.

Згадані механізми захисту прав на інтелектуальну власність в рамках СОТ та TRIPS є ефективними через ресурси та механізми системи СОТ. Співвідношення TRIPS та СОТ дозволяє забезпечити міжнародну юридичну дію угоди, а також контроль та врегулювання порушень інтелектуальних прав [8, 149].

ГАТТ-СОТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі/Світова організація торгівлі) дійсно спрямована на лібералізацію світової торгівлі, тобто на встановлення більш відкритих і менш обмежувальних торговельних відносин між країнами. Одним із аспектів лібералізації торгівлі є усунення різних перешкод, що можуть заважати вільному руху товарів та послуг через кордони країн. Порушення прав на інтелектуальну власність, так само як і недостатній захист цих прав, можуть бути однією з таких перешкод.

Угода TRIPS в рамках СОТ справді спрямована на забезпечення дії принципу «усунення перешкод у міжнародній торгівлі». Її ціль полягає в тому, щоб створити єдиний стандарт для захисту прав інтелектуальної власності на міжнародному рівні. Це допомагає забезпечити більш прозорі та передбачувані умови для міжнародної торгівлі, знизити ризики порушень і підвищити впевненість у тому, що інтелектуальна власність буде адекватно захищена [9].

Одним із важливих аспектів Угоди TRIPS є те, що вона об'єднує різні види об'єктів інтелектуальної власності під спільним регулюванням. Це важливо для забезпечення координації та уніфікації заходів з захисту прав на інтелектуальну власність. Проте, враховуючи наявність розбіжностей між Угодою TRIPS та раніше існуючими міжнародними актами, можуть виникати певні виклики в реалізації єдиного стандарту.

Варто відзначити виразну деталізацію на рівні загальних вимог до правозастосування, що відзначається рідко в нормах міжнародного публічного права. Високий ступінь конкретизації формулювань є ознакою відповідності значущому рівню імперативності відповідних норм [6].

Розробники Угоди TRIPS при формуванні її враховували такі аспекти:

а) відсутність або недостатність законодавства в області інтелектуальної власності в менше розвинених державах-членах СОТ;

б) особливості особистого підходу та нестача відповідного досвіду та традицій в адміністративних і судових органах менше розвинених держав-членів до регулювання та захисту результатів інтелектуальної діяльності.

За статистичними даними, введення Угоди TRIPS призвело до зменшення кількості порушень в цій сфері. Хоча ця статистика не може бути єдиним науковим доказом, оскільки не враховує всіх інших факторів, вона може служити вихідним пунктом для висновку, що в процесі пошуку «глобальних» рішень щодо охорони інтелектуальної власності держави-учасниці розпочали делегувати більше суверенних прав, ніж це мало місце раніше. З цим вирішальною стає роль внутрішнього державного апарату, який в поступовому порядку перетворюється в механізм, підкорений наднаціональному універсально-інтеграційному інституту, зокрема в області захисту інтелектуальної власності.

Варто відзначити виразну деталізацію на рівні загальних вимог до правозастосування, що відзначається рідко в нормах міжнародного публічного права. Високий ступінь конкретизації формулювань є ознакою відповідності значущому рівню імперативності відповідних норм.

Таким чином, Угода TRIPS дійсно відіграє ключову роль у забезпеченні захисту прав інтелектуальної власності на міжнародному рівні та сприяє зниженню перешкод для міжнародної торгівлі. Угода TRIPS визнає обидва методи захисту прав інтелектуальної власності (цивільне судочинство та адміністративні суди) як прийнятні з міжнародного стандарту.

Розглянемо, як приклад, подання цивільних позовів відповідно до положень Угоди TRIPS у США. У США такі позови розглядаються у рамках цивільного судочинства. У багатьох інших країнах захист прав інтелектуальної власності здійснюється через адміністративні суди та процедури.

Відповідно до Угоди TRIPS, цивільні позови, спрямовані на захист прав інтелектуальної власності, повинні передбачати заходи заборонного характеру та компенсацію збитків. Ці позови спрямовані на захист інтересів приватних осіб. У цивільних судових справах власник прав інтелектуальної власності має обов'язок проводити переговори про врегулювання спору або вимагати вжиття юридичних заходів для захисту своїх прав. Споживачі зазвичай не мають права подавати позови в таких випадках, хоча в багатьох країнах, включаючи Сполучені Штати Америки, споживачам може бути надане право подавати позови у випадку деяких порушень прав інтелектуальної власності, основане на законодавстві про захист від недобросовісної конкуренції або антимонопольному законодавстві [9].

Також, важливою можливістю є прийняття рішень про попередню заборону на здійснення неправомірних дій в ході судового розгляду. Це дозволяє запобігти майбутнім протизаконним діям після попередження правопорушника. У Сполучених Штатах Америки, наприклад, таке рішення може бути винесене судом у випадках, коли протизаконні дії можуть призвести до непоправної шкоди. Однак таке рішення буде прийняте тільки за

певних умов. Подане особою, яка вносить клопотання, повинно демонструвати високу ймовірність успіху на суттєвому етапі справи, а також переконливо довести, що її збитки перевищують інші суспільні або приватні інтереси [7, с.12].

У випадках порушень авторських прав та прав на торговельні марки рішення про попередню заборону на неправомірні дії зазвичай приймається, оскільки будь-яка шкода, завдана власнику таких прав, вважається "непоправною". Це обумовлено тим, що продовження порушення прав може призвести до невідворотних наслідків для власника.

Крім рішення про заборону, випадки порушень авторських та торговельних марок передбачають застосування конфіскації або арешту контрафактних або піратських товарів, і це може бути зроблено без попереднього повідомлення відповідача, відповідно до міжнародних стандартів. Рішення про таку конфіскацію або арешт приймається у випадках, коли доведено невідворотні або тривалі порушення. Це важливо для забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

У спорах, пов'язаних з виробництвом контрафактних або піратських товарів, рішення також може передбачати знищення вилучених товарів та обладнання, яке використовується для їх виробництва. Сполучені Штати Америки мають розвинуту систему цивільних судів, що розглядають питання конфіскації та арешту незаконно вироблених товарів, а також доступ до широкого спектру засобів оперативного захисту в разі порушень. В результаті багато позовів, що стосуються забезпечення дотримання законодавства, вирішуються в рамках цивільного судочинства в Сполучених Штатах Америки.

Зазвичай власники прав інтелектуальної власності вживають заходів для попередження потенційних порушень, шляхом маркування та надання повідомлень на своїх виробках. В сучасних умовах, серед доступних засобів захисту в рамках цивільного судочинства, судова заборона (*injunction*) стала найбільш ефективним. Вона передбачає заборону на неправомірні дії разом із арештом та знищенням незаконно виготовлених товарів. Згідно з Угодою TRIPS, рішення про попередню заборону може бути прийняте тоді, коли власник прав інтелектуальної власності надасть достатні докази невідворотності порушення своїх прав. У випадках невідворотних порушень, власник прав отримує право на негайну попередню заборону на неправомірні дії без попереднього повідомлення порушника.

Оскільки для України досить цікавим є досвід ЄС у контексті захисту права інтелектуальної власності, слід звернути увагу на те, що держави-члени Європейського Союзу спрямовують свої зусилля, передусім, на уніфікацію та гармонізацію законодавства про інтелектуальну власність. Н. Бочарова

стверджує, що «для досягнення гармонізації та уніфікації законодавства, а також для запобігання недобросовісній конкуренції шляхом зловживання правами інтелектуальної власності, керівні органи ЄС вживають різноманітні заходи. Серед них – участь у роботі провідних міжнародних організацій з питань інтелектуальної власності, розробка спеціальних розділів для угод про приєднання до ЄС майбутніх членів та важливо – прийняття відповідних актів органів ЄС». [7, с.65].

Всі нормативно-правові акти ЄС, які стосуються інтелектуальної власності, відносяться до так званого «вторинного права». Це право пов'язане з процесом нормотворчості Ради та Комісії ЄС спільно з участю Європейського парламенту. Діяльність цих нормотворчих органів базується на чітко визначених установчих договорах ЄС повноваженнях, зокрема в статті 249 Договору про Співтовариство. Згідно з цими повноваженнями, керівні органи ЄС, такі як Рада, Комісія та Європарламент, мають право видачі нормативних актів, передбачених у договорі. Отже, основні регулятори інтеграційних процесів в ЄС – це акти органів Євросоюзу, такі як регламенти, директиви та рішення. Зокрема, правові відносини інтелектуальної власності в ЄС регулюються переважно за допомогою регламентів та директив [1, с.153].

Значущий вплив на міжнародне законодавство стосовно інтелектуальної власності має Суд Європейського Співтовариства. Важливість його практики в цій сфері не можна недооцінити. Реалізація винаходів та інновацій на комерційній основі є ключовою сферою використання результатів наукових досліджень і розробок. Ця сфера стає важливою складовою сучасного світового торговельного обміну та активно впливає на прискорення міжнародного товарообігу.

Здійснення аналізу світової практики обміну науково-технічними досягненнями, винаходами, ноу-хау, промисловими зразками і товарними знаками між окремими фірмами та монополістичними об'єднаннями, як в межах однієї країни, так і між різними країнами, свідчить про те, що основу становлення та розвитку сучасної міжнародної торгівлі, заснованої на правах інтелектуальної власності, утворюють об'єктивні економічні фактори.

Висновок. Міжнародні стандарти правового регулювання у сфері інтелектуальної власності є важливим і необхідним інструментом для забезпечення захисту та використання різноманітних результатів інтелектуальної діяльності на глобальному рівні. Вони дозволяють уніфікувати підходи до охорони авторських прав, патентів, товарних знаків та інших об'єктів інтелектуальної власності, що сприяє ефективному використанню і обміну цими об'єктами між країнами.

Однак, незважаючи на існуючі досягнення, є низка проблем, які ще потребують розв'язання. Так, швидкий розвиток цифрових технологій,

штучного інтелекту та інших інновацій ставить під сумнів ефективність традиційних підходів до захисту прав власності. Незважаючи на наявність міжнародних стандартів, інтелектуальна власність залишається територіально обмеженою. Це може викликати проблеми в ситуаціях, коли інтелектуальні права порушуються в онлайн-середовищі або на глобальному рівні. Традиційне правове регулювання інтелектуальної власності часто не встигає за інноваційними змінами. Потрібна більша гнучкість у реагуванні на нові виклики, що дозволить прискорити впровадження нових технологій і розвиток інноваційних рішень.

Література:

1. Бочарова Н.В. Роль двосторонніх договорів і угод у забезпеченні прав інтелектуальної власності. Альманах міжнародного права. 2020. Випуск 23. с. 151-159 URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v23/20.pdf> (дата звернення - 08.08.2023).
2. Бошицький Ю.Л. Деякі питання кодифікації чинного законодавства України в сфері інтелектуальної власності в контексті міжнародних стандартів. Часопис Київського університету права. 2017. № 3. с. 187-192.
3. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). Офіційний сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text (дата звернення - 08.08.2023).
4. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124#Text (дата звернення - 03.08.2023).
5. Кравець Р.Ю. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної власності. 16.07.2020 р. Протокол. Юридичний Інтернетресурс. URL: https://protocol.ua/ua/zahist_vid_nedobrosovisnoi_konkurentsii_u_sferi_intelektualnoi_vlasnosti/ (дата звернення - 05.08.2023).
6. Майданик Л. Винятки та обмеження з майнових авторських прав: баланс приватного і публічного інтересів. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 1 (111). С. 5-12
7. Михальський О. О. Адміністративно-правова протидія правопорушенням у сфері інтелектуальної власності в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07. Суми, 2018. 254 с.
8. Орлюк О. Освіта з інтелектуальної власності у системі вищої освіти України: проблеми та завдання. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 6. С. 148-154.
9. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text (дата звернення - 07.08.2023).
10. Якубівський І. Є. Про негативну складову в структурі виключних прав. Проблеми цивільного права та процесу: матер. міжнарод. наук.-практ. конф; м. Харків, 7, 2014. С. 162–165. 102

References:

1. Bocharova, N.(2020). Rol dvostoronnikh dohovoriv i uhod u zabezpechenni prav intelektualnoi vlasnosti [The role of bilateral treaties and agreements in securing intellectual property rights] Almanakh mizhnarodnoho prava Almanac of international law. Issue 23. p. 151-159 URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v23/20.pdf> [in Ukrainian].

2. Boshytskyi, Yu.(2017). Deiaki pytannia kodyfikatsii chynnoho zakonodavstva Ukrainy v sferi intelektualnoi vlasnosti v konteksti mizhnarodnykh standartiv [Some issues of codification of the current legislation of Ukraine in the field of intellectual property in the context of international standards.] Chasopys Kyivskoho universytetu prava - Journal of the Kyiv University of Law. 2017. № 3. p. 187-192. [in Ukrainian].

3. Heneralna uhoda z taryfiv i torhivli (HATT 1947) [General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947)] Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text.

4. Konventsiia pro okhoronu interesiv vyrobnykiv fonohram vid nezakonnoho vidtvorennia yikhnikh fonohram vid 29 zhovtnia 1971 roku [Convention on the Protection of the Interests of Producers of Phonograms Against Illegal Reproduction of their Phonograms of October 29, 1971] Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124#Text

5. Kravets, R. (2020). Zakhyst vid nedobrosovisnoi konkurentsii u sferi intelektualnoi vlasnosti [Protection against unfair competition in the field of intellectual property] Protokol. Minutes. Legal Internet resource URL:https://protocol.ua/ua/zahist_vid_nedobrosovisnoi_konkurentsii_u_sferi_intelektualnoi_vlasnosti/ [in Ukrainian].

6. Maidanyk, L.(2020) Vyniatky ta obmezhenia z mainovykh avtorskykh prav: balans pryvatnoho i publicnoho interesiv [Exceptions and limitations from property copyright: balance of private and public interests] Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti - Theory and practice of intellectual property. 2020. No. 1 (111). p. 5-12 42 [in Ukrainian].

7. Mykhalskyi, O. (2018). Administratyvno-pravova protydiia pravoporushenniam u sferi intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Administrative and legal counteraction to offenses in the field of intellectual property in Ukraine] Sumy, 2018. 254 p. [in Ukrainian].

8. Orliuk, O. (2019) Osvita z intelektualnoi vlasnosti u systemi vyshchoi osvity Ukrainy: problemy ta zavdannia [Intellectual property education in the higher education system of Ukraine: problems and tasks]. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti Theory and practice of intellectual property. 2019. No. 6. P. 148-154. [in Ukrainian].

9. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti [Agreement on trade aspects of intellectual property rights]. Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text

10. Yakubivskyi, I. (2014) Pro nehatyvnu skladovu v strukturi vykliuchnykh prav [About the negative component in the structure of exclusive rights]. Problems of civil law and process: mater. international science and practice conf. Kharkiv. 7. p. 162–165.